

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΦΑ202	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ελληνικά	Γνωσιοθεωρία	
	Αγγλικά	Theory of Knowledge	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	...
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Παράδοση, Σεμινάριο, Άσκηση</i>	Παράδοση		
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποβάθρου		
ΜΑΘΗΜΑ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΑΡΚΕΙΑΣ	...		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	...		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	...		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	...		

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτήτριες/-ες

- θα έχουν εξοικειωθεί με τη γενική εξέλιξη του γνωσιοθεωρητικού αναστοχασμού από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα (με ιδιαίτερη έμφαση στη νεωτερική και σύγχρονη παράδοση) και
- θα μπορούν να πραγματευθούν αυτόνομα σε ένα βασικό επίπεδο κεντρικά γνωσιοθεωρητικά προβλήματα (όπως αυτά της αλήθειας, του σκεπτικισμού, της επαρκούς δικαιολόγησης, του φαινομένου, της αντικειμενικότητας κλπ.), διακρίνοντας διάφορα

επίπεδα ανάλυσης αυτών των προβλημάτων (λογικό, σημασιολογικό, φαινομενολογικό, ψυχολογικό κλπ.) και εφαρμόζοντας διάφορες μεθοδολογικές προσεγγίσεις (αναλυτική, θετικιστική, ιστορική, κριτική, διαλεκτική κλπ.)

- Θα έχουν αποκτήσει επαρκή εικόνα για κρίσιμες κατηγορίες και πεδία προβλημάτων για τις παραπέρα σπουδές και την επαγγελματική πρακτική τους, τόσο σε σχέση με τη φιλοσοφία όσο και σε σχέση με τις κοινωνικές επιστήμες, όπως: έννοια, πηγές, στόχοι, είδη, αξία και όρια της γνώσης, διάκρισή της από γνώμη, πίστη, επιστήμη κλπ.
- Θα είναι σε θέση αυτόνομα να εντοπίσουν, εκτιμήσουν και προβληματιστούν κριτικά πάνω στις γνωσιοθεωρητικές διαστάσεις σύγχρονων επιστημονικών, κρατικών και ιδιωτικοοικονομικών θεσμών και πρακτικών (όπως η οργάνωση επιστημονικών κοινοτήτων, τα standards επιστημονικών δημοσιεύσεων, τις στοχοθεσίες τεχνοκρατικών πολιτικών διαχείρισης κλπ.), ιδίως όσον αφορά τις κοινωνικές επιστήμες και το γενικότερο πρόβλημα της εμπορευματοποίησης της γνώσης.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα;

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα θα περιλάβει ανά συνεδρία τα ακόλουθα περιεχόμενα:

1. Γενική παρουσίαση του μαθήματος: γενική δομή, διευκρίνηση τεχνικών ζητημάτων συνεργασίας, όρων αξιολόγησης κλπ.

Σύντομη εισαγωγική διάλεξη: **η σημασία της γνωσιοθεωρίας σήμερα** και τα ζωντανά προβλήματά της, σύνοψη της ιστορικής εξέλιξης, το κεντρικό ερώτημα της αναζήτησης μιας κριτικής προοπτικής.

2. Γνώση, κοινωνική διαμεσολάβηση και ορθολογικότητα: Γνώμη, πίστη, γνώση και επιστήμη· κοινωνική διαμεσολάβηση (επιστημονική κοινότητα, εξουσία, εμπορευματοποίηση, θέαμα κλπ.) και το πρόβλημα της αλήθειας· τεχνολογικό ιδεώδες της νεωτερικής επιστήμης και το πρόβλημα της ορθολογικότητας (Bacon, Kant, Hegel, Marx, κριτική θεωρία).

3. Το πρόβλημα των επαρκών κριτηρίων προσδιορισμού της γνώσης: Απαρχές στον Πλάτωνα (*Θεαίτητος*) και τον Αριστοτέλη (*Υστερα Αναλυτικά*)· σύγχρονα ανοικτά προβλήματα από την αρχαία στοχοθεσία (Gettier, δομή της δικαιολόγησης, απόδειξη κλπ.).

4. Γενική εισαγωγή στο πρόβλημα της αλήθειας: αλήθεια και εγκυρότητα· λογική, μαθηματική και εμπειρική αλήθεια· θεωρίες αλήθειας (ανταπόκριση, θεμελιωτισμός, συνεκτικότητα, πραγματισμός κλπ.), σύντομο ιστορικό περίγραμμα.

5. Η σκεπτικιστική πρόκληση: αρχαίος σκεπτικισμός (Σέξτος Εμπειρικός) και νεωτερική σκεπτικιστική παράδοση (Descartes, Berkeley, Hume). Αρκεί ο λογικός αναστοχασμός ως διαβεβαίωση της δυνατότητας της γνώσης; αντινομίες, πρόβλημα της επαγωγής (εισαγωγικά),

ψυχολογισμός, σολιψισμός, σχετικισμός.

6. Το πρόβλημα της αλήθειας στη λογική του διάστασης: το παράδοξο του ψεύτη από τον Επιμενίδη μέχρι σήμερα· Αριστοτελική και Καντιανή έννοια της τυπικής λογικής· αλήθεια και σημασιολογία στον Frege, η μοντέρνα έννοια της τυπικής λογικής· αλήθεια στη δομή στον Tarski και θεωρία των μοντέλων.

7. Το πρόβλημα της a priori διάστασης της γνώσης: η ορθολογιστική ιδέα της a priori γνώσης ως απάντηση στον σκεπτικισμό (Leibniz, Kant)· η Καντιανή έννοια της υπερβατολογικής λογικής ως κλασική διατύπωση της γνωσιοθεωρίας· η κριτική στον απριορισμό και η αναβίωσή του κατά τον 20ο αι.

8. Το πρόβλημα της αλήθειας στην εμπειρική του διάστασης: η νεωτερική εμπειριστική παράδοση (Locke, Hume)· το πρόβλημα της επαγωγής (αναλυτικά βάσει του Hume)· η Καντιανή έννοια της εμπειρίας και η αναζήτηση επαρκών εμπειρικών τεκμηρίων στον 20ο αι· ο μύθος του δεδομένου· βασικά γνωσιοθεωρητικά προβλήματα μοντέρνων στατιστικών μεθόδων.

9. Το πρόβλημα της συνείδησης και του φαινομεναλισμού: φαινόμενο και αντικειμενικότητα (Kant, Hegel)· διάκριση λογικών, μεταφυσικών και ψυχολογικών διαστάσεων του προβλήματος· η μοντέρνα φαινομενολογική παράδοση (Husserl, Heidegger)· βασικά γνωσιοθεωρητικά προβλήματα στην εξέλιξη της ψυχολογίας και της φιλοσοφίας του νου κατά τον 20ο αι.

10. Το πρόβλημα της αυτοσυνείδησης και της πρακτικής αξίας της γνώσης: θεωρητική και πρακτική γνώση· η γνώση του εαυτού ως προϋπόθεση της πράξης· το γνωσιοθεωρητικό πρόβλημα της ελευθερίας (στο παράδειγμα της τρίτης αντινομίας στην *Κριτική του Καθαρού Λόγου*)· Ντεσιζιονισμός και κριτική του στον 20ο αι.

11. Το πρόβλημα της κανονιστικότητας: Διάκριση μεταξύ είναι και δέοντος, είδη κανόνων και νόμων, το πρόβλημα της υπαγωγής· σημασία της κανονιστικότητας στη θεωρητική και πρακτική γνώση, η κανονιστικότητα ως πυρήνας της αντι-σκεπτικιστικής και αντι-ψυχολογιστικής έννοιας της λογικής και της ορθολογικότητας (Kant)· κριτική στην κανονιστικότητα (Hegel, Wittgenstein).

12. Case study σύγχρονης εφαρμοσμένης γνωσιοθεωρίας: εφαρμογή των κριτηρίων που κερδήθηκαν από τις προηγούμενες παραδόσεις για την διάκριση και αποτίμηση βασικών διαστάσεων (λογική, σημασιολογική, φαινομενολογική, εμπειρική, κοινωνικοπολιτική κλπ.) της γνωσιοθεωρητικής προβληματικής στην περίπτωση της διαχείρισης της πανδημίας των δύο τελευταίων ετών.

13. Ανακεφαλαίωση και συμπεράσματα γύρω από το πρόβλημα της κοινωνικής διαμεσολάβησης και της αυτοκριτικής της γνώσης.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Διδακτικό υλικό για κάθε συνεδρία (βασική βιβλιογραφία, προτεινόμενα αποσπάσματα μελέτης για προετοιμασία, σημειώσεις του διδάσκοντος, επιλεγμένα προβλήματα ομαδικής και ατομικής εμπάθουσας), ανακοινώσεις και επικοινωνία μέσω της πλατφόρμας UoC-eLearn.	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	41

<p>Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</p> <p>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	Προετοιμασία για εξέταση	42
	Γραπτή εξέταση	3
	Σύνολο μαθήματος	125
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</p> <p>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</p> <p>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</p>	<p>Γραπτή εξέταση Ελληνική γλώσσα</p> <p>Ένα τμήμα ερωτήσεων σύντομης απάντησης, που θα καλύπτει το σύνολο της διδαχθείσας ύλης (μία ώρα)</p> <p>Μία ερώτηση ανάπτυξης δοκιμίου, την οποία κάθε φοιτήτρια/ης θα μπορεί να επιλέξει μεταξύ πέντε ή έξι προτεινόμενων ερωτήσεων (δύο ώρες)</p> <p>Τα κριτήρια αξιολόγησης θα προσδιορισθούν ρητά κατά την πρώτη συνεδρία του μαθήματος</p>	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

<p>Ενδεικτικά συμβουλευτικά γενικά έργα και εγχειρίδια:</p> <ul style="list-style-type: none"> - McDowell John (2013 [1998]). <i>Ο Νους και ο κόσμος</i>. Θ. Σαμαρτζής (μεταφρ.). Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης. - Prichard, Duncan (2014). <i>What is this Thing called Knowledge?</i> (3rd ed.). London & New York: Routledge. - Williams, Michael (2013). <i>Προβλήματα της γνώσης: Μια Κριτική Εισαγωγή στη Γνωσιολογία</i>, Β. Παπαθεοχάρης (μεταφρ.). Αθήνα: Liberal Books. <p>Η παράδοση θα συνοδευθεί από επιλογή αποσπασμάτων από κλασικά έργα της φιλοσοφικής γραμματείας, που θα διατίθενται εγκαίρως πριν την εκάστοτε σχετική συνεδρία.</p>
